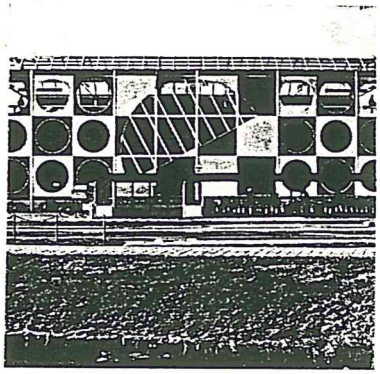
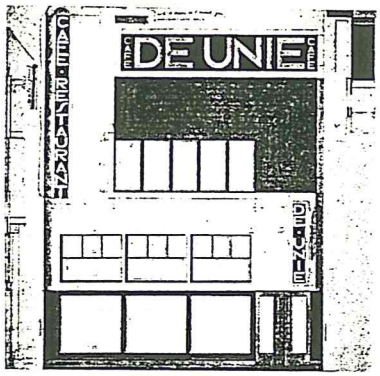
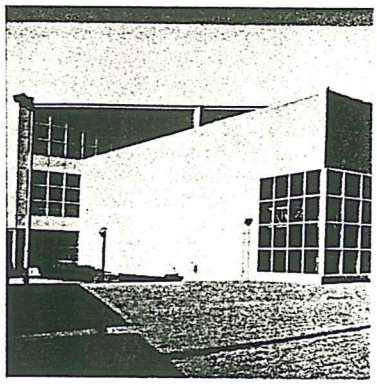
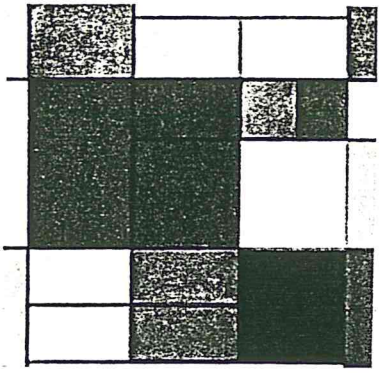

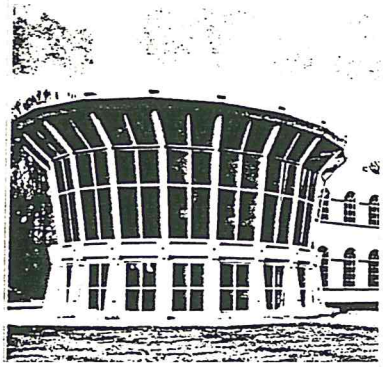

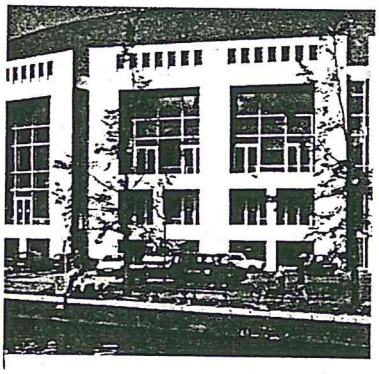

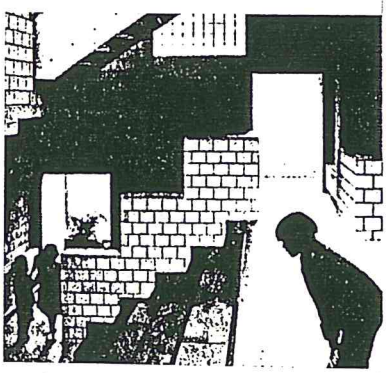

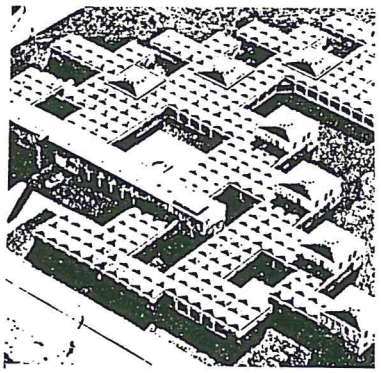
archipel

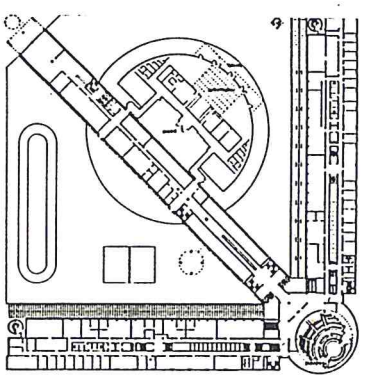

VRIJDAG 13 MEI

vertrek naar Den Haag

- DEN HAAG
  - . onderwijsmuseum — WIM QUIST
  - . ruimtetheater — WIM QUIST
  - . theater — OMA
  - . gemeentemuseum — BERLAGE
  - . tentoonstelling MONDRIAAN

's middags naar Voorschoten

VOORSCHOTEN
- . Mexx (middagmaal) — ROBERT STERN
- . Ter Aar — J. VAN STIGT

- AMSTERDAM
  - . Beurs — BERLAGE
  - . Stopera — CEES DAM

's avonds :
- . mogelijkheid tot Stoperabezoek

- HAARLEM
  - . overnachting in hotel LION D'OR

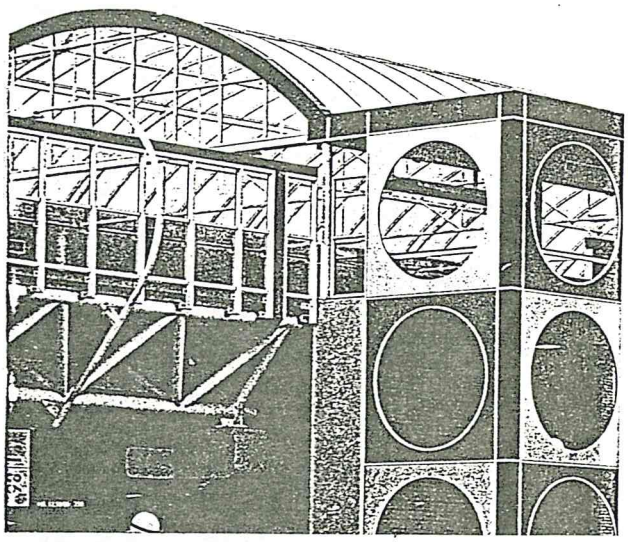
ZATERDAG 14 MEI

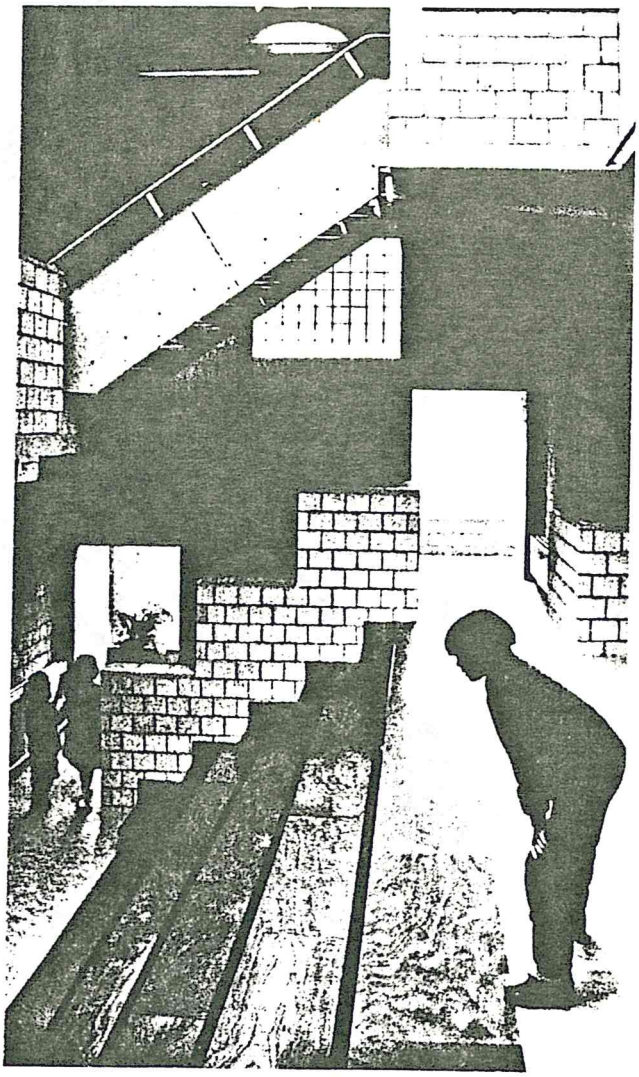
AMSTERDAM
- . openluchtscholen — DUIKER
- . Apolloscholen — HERTSBERGER
- . De Evenaar — HERTSBERGER
- . Weeshuis (met afbraak bedreigd) — ALDO VAN EYCK
- . betondorp (gerestaureerd)

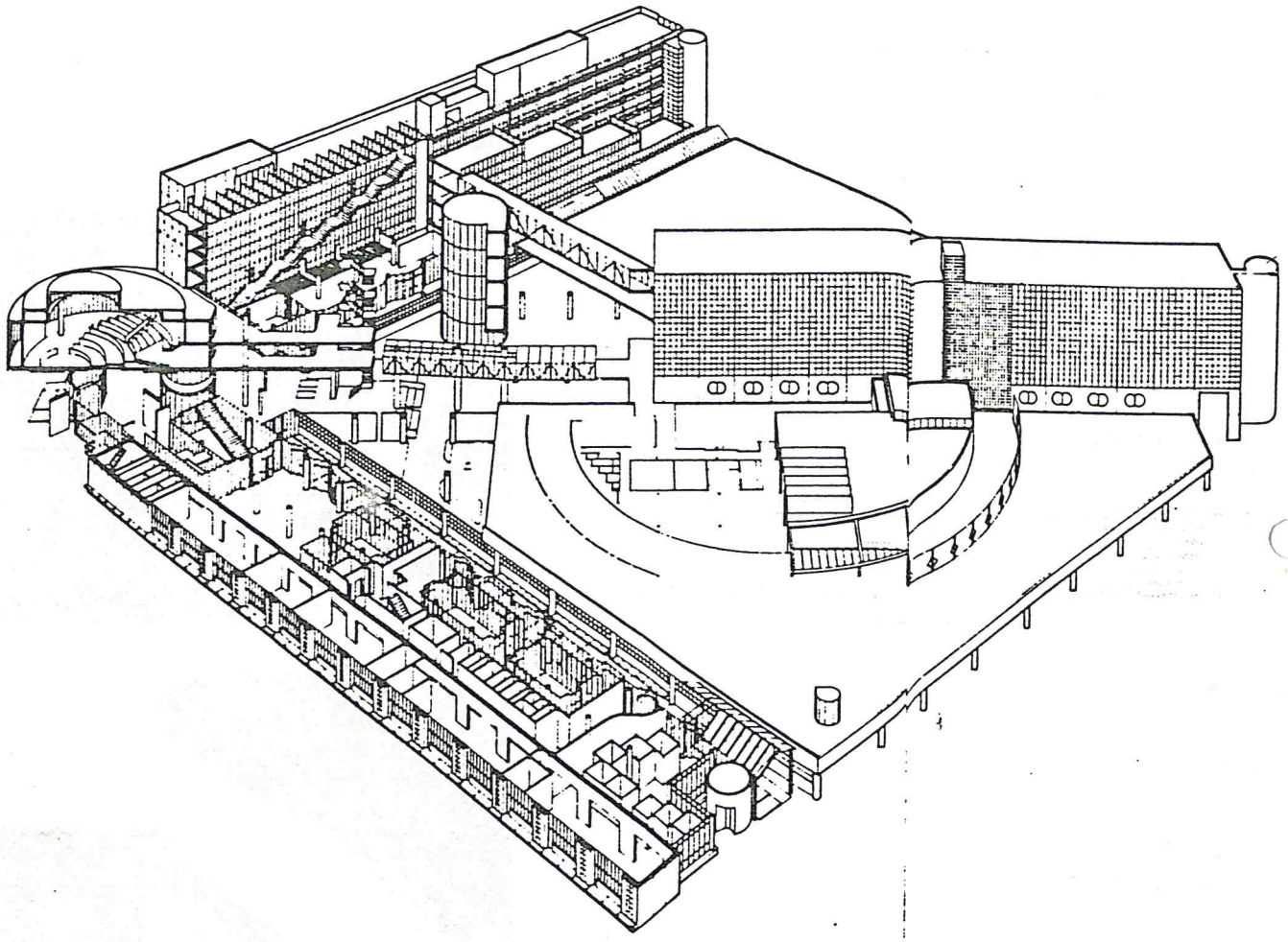
's middags naar Bijlmer
- . NMB hoofdkantoor — ALBERTS

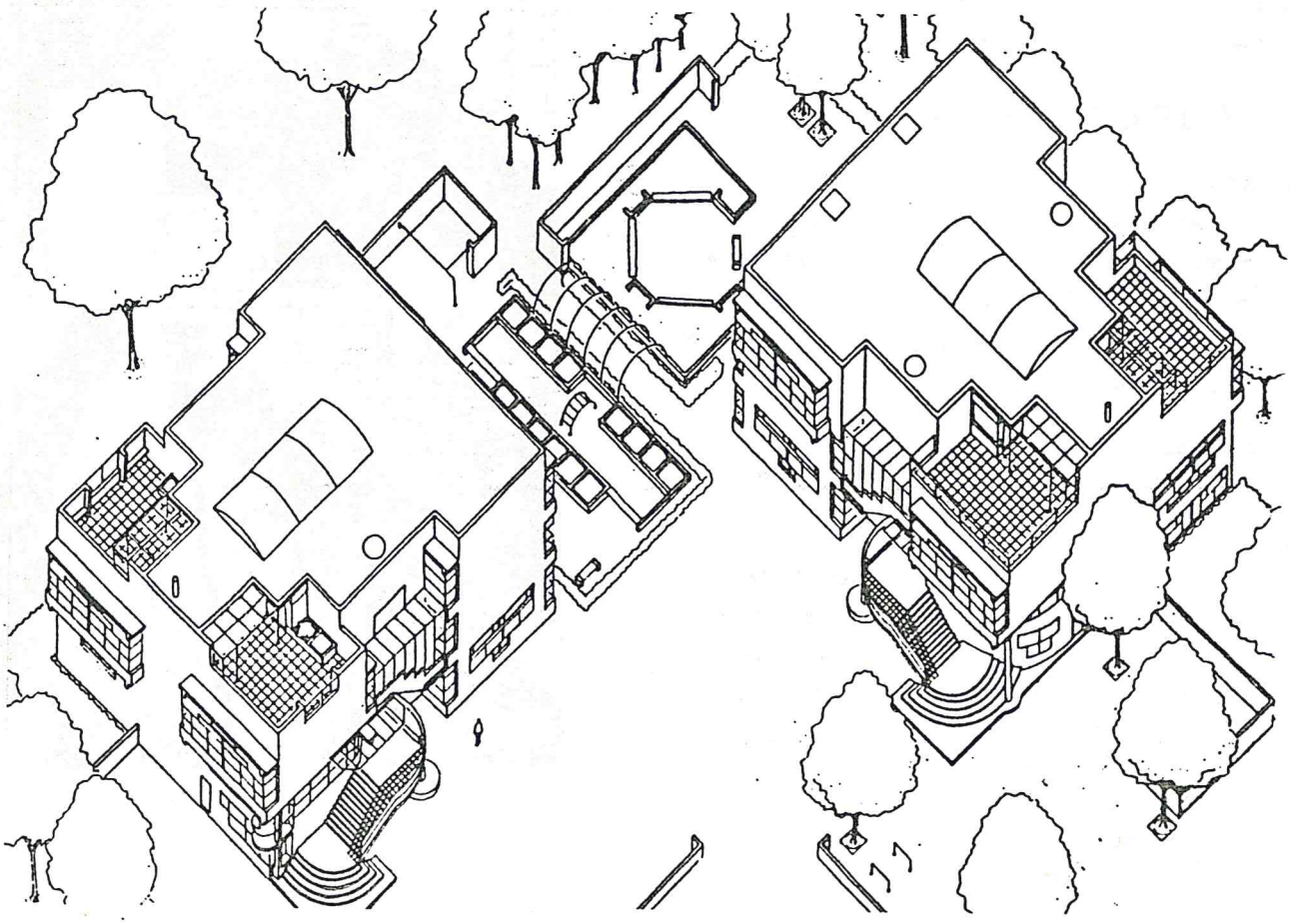
- ALMERE
  - . stadhuis — CEES DAM
  - . bejaardentehuis Overloop — HERTSBERGER
  - . gebouw — JO COENEN
  - . winkelcentrum — COERAKKER

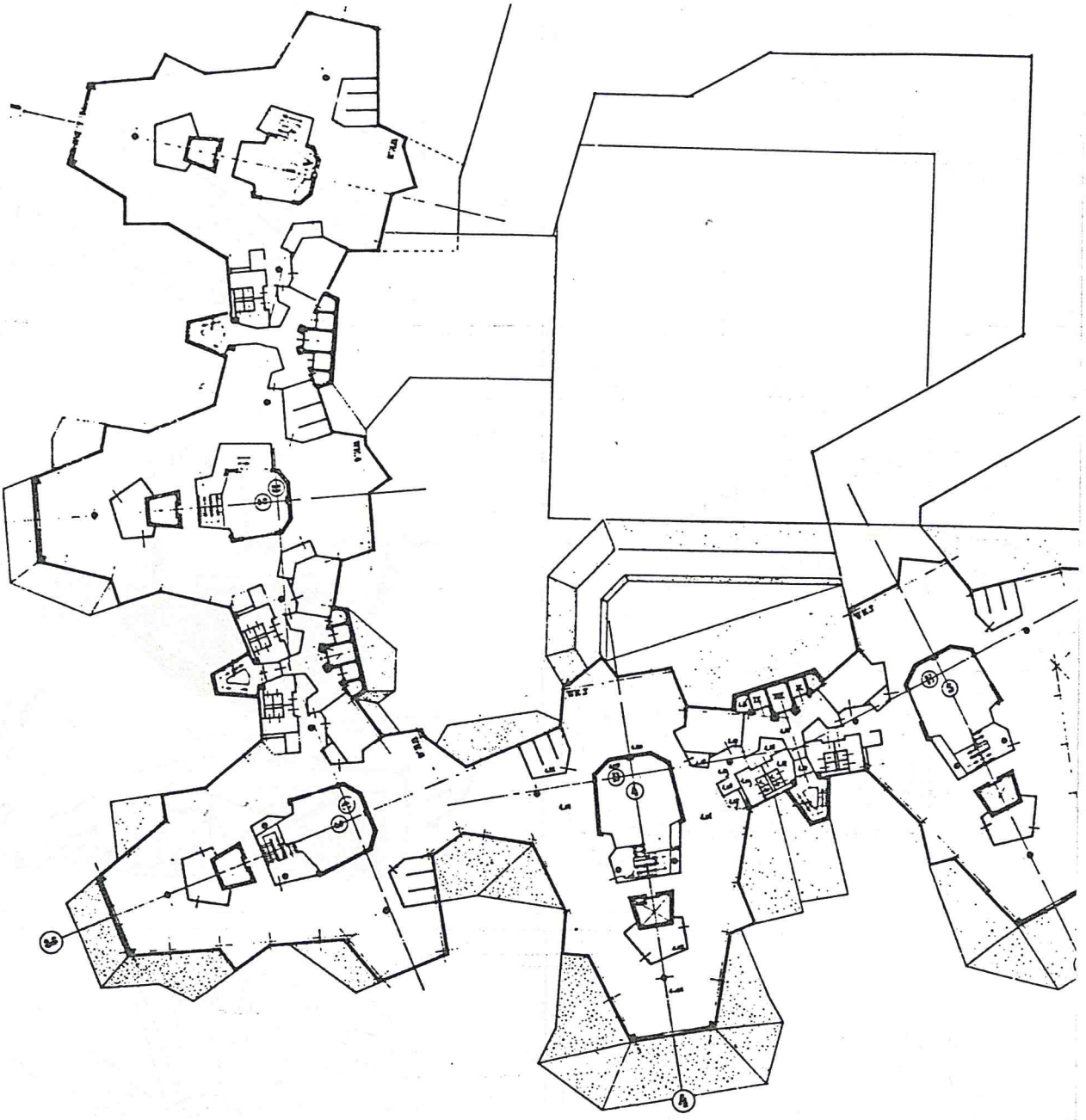
terug naar België ('s nachts rond ± 12 uur) aankomst

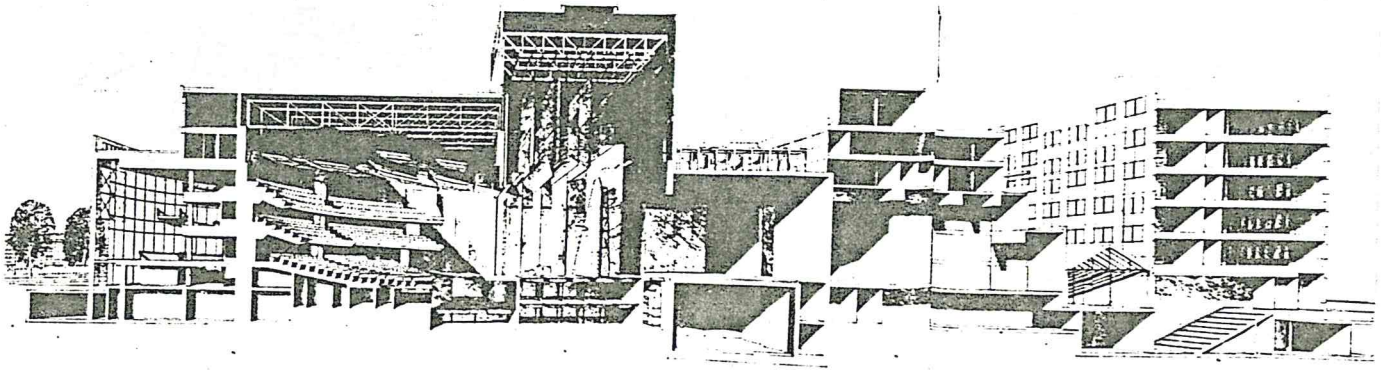

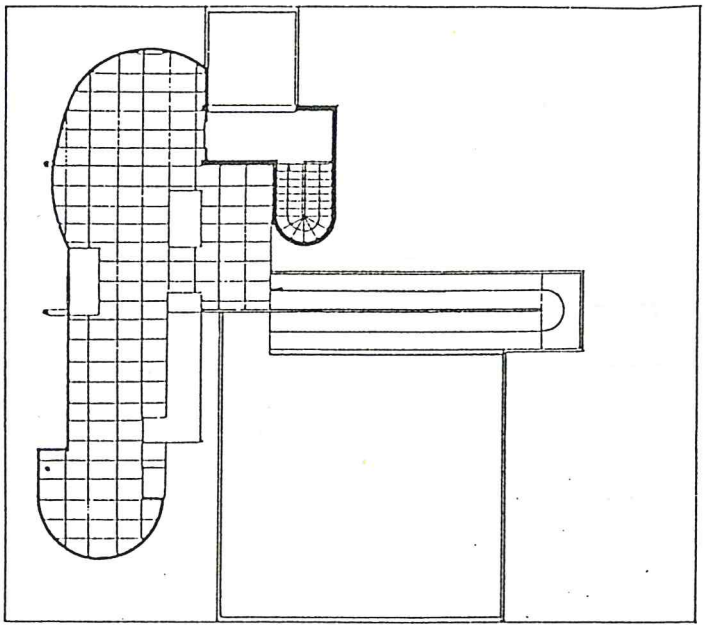

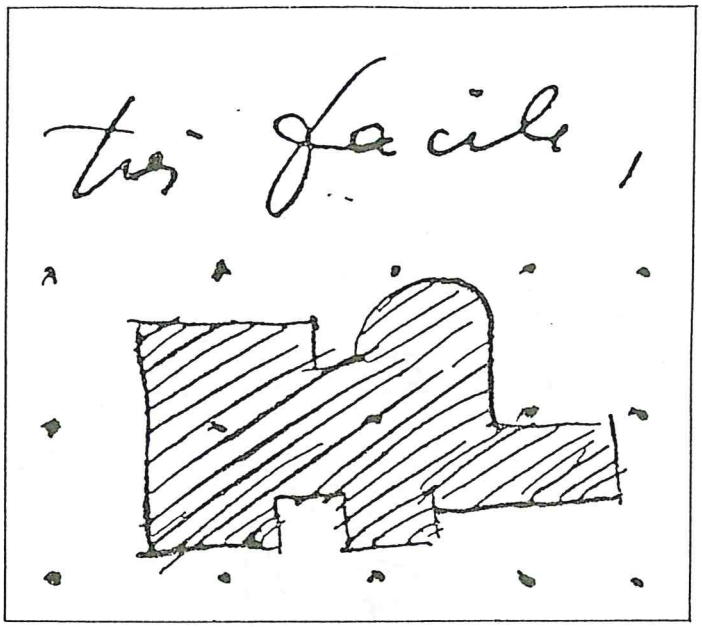

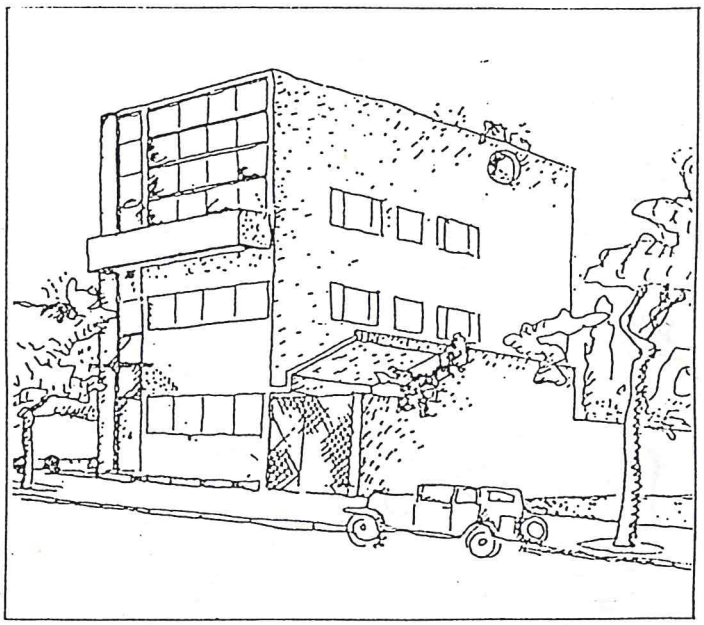

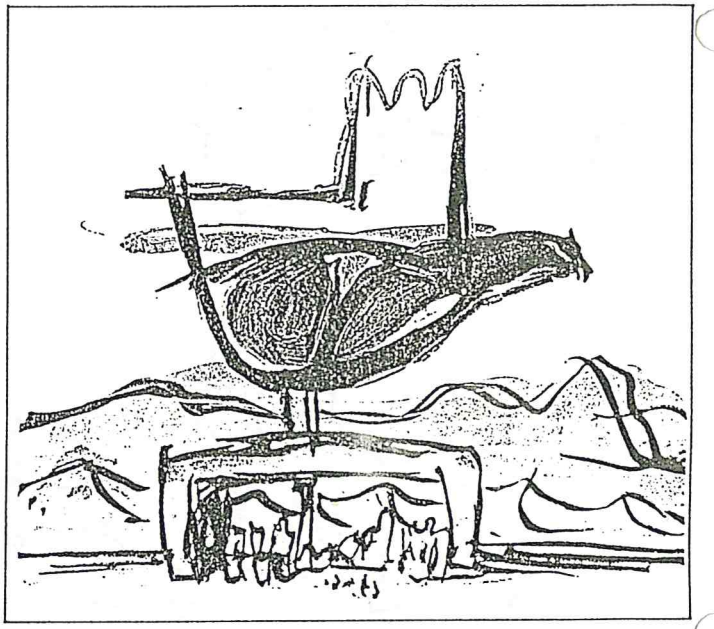

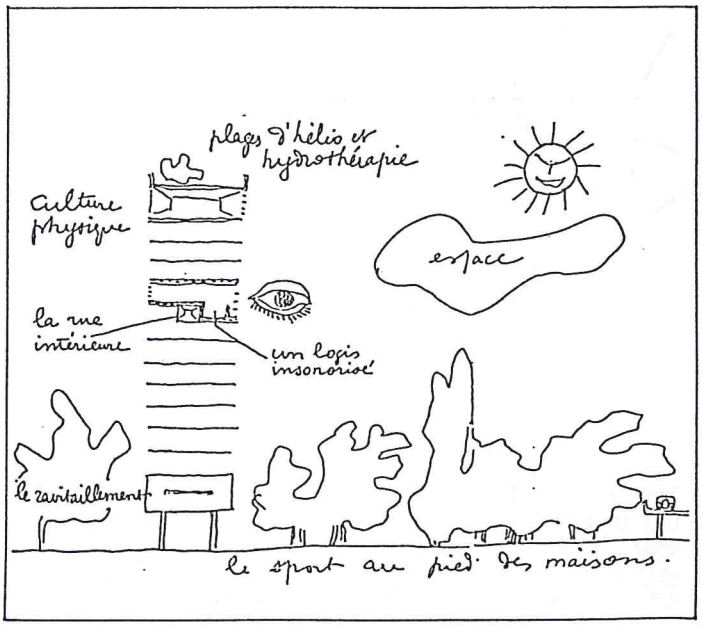

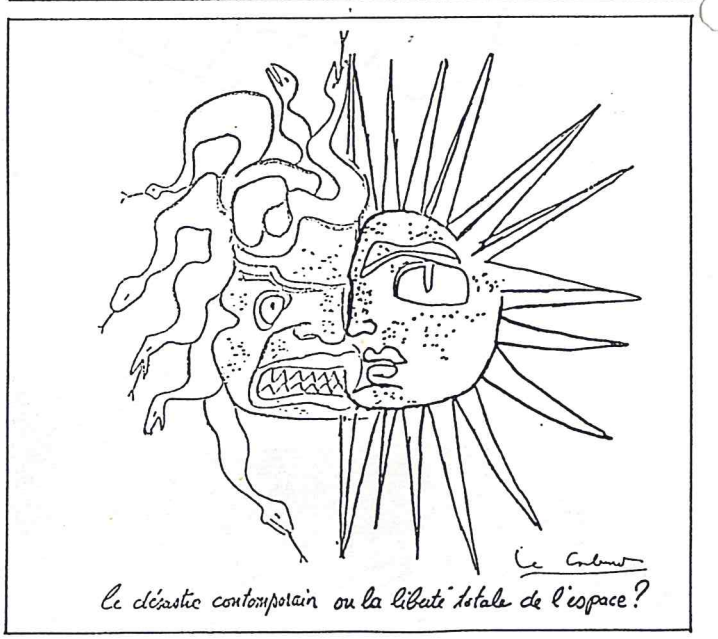

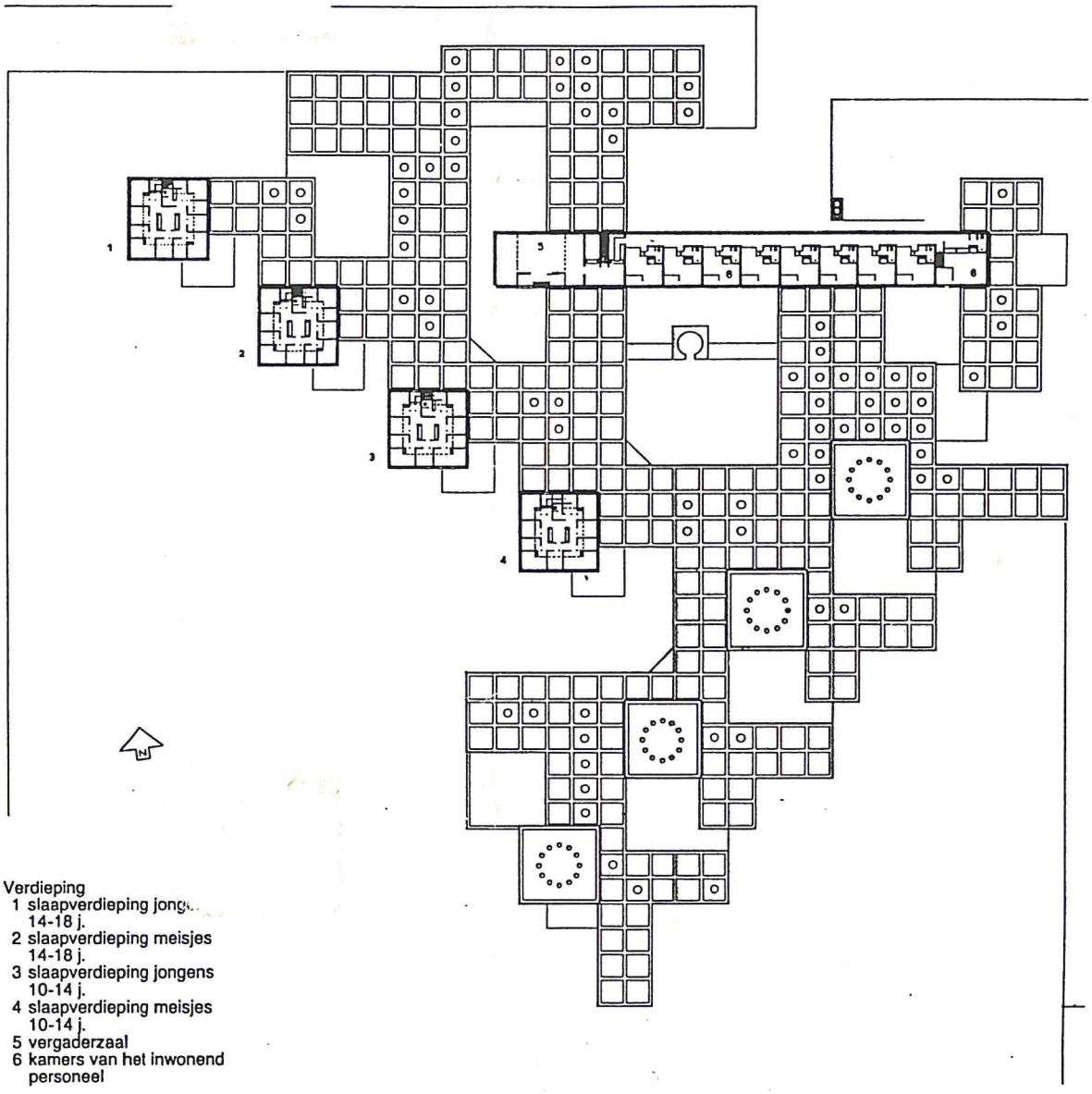

le sport au pied des maisons.

le désastre contemporain ou la liberté totale de l'espace ?

Verdieping
1 slaapverdieping jongens 14-18 j.
2 slaapverdieping meisjes 14-18 j.
3 slaapverdieping jongens 10-14 j.
4 slaapverdieping meisjes 10-14 j.
5 vergaderzaal
6 kamers van het inwonend personeel

A R C H I P E L
vereniging zonder winstgevend doel

ARCHIPEL VZW, zetel: groeninge 35, 8000 Brugge
voorzitter: M Felix Koningstraat 43a 8400 Oostende 059/702180 - secretaris: Ph Cardinael Gistelsesteenweg 67 8200 Brugge 050/339646

ARCHIPEL
ARCHITEKTENUNIE . TRIP NAAR NEDERLAND

donderdag 12 mei 88

07.15	vertrek uit Roeselare (samenkomst 07.00) hoofdingang station
07.45	vertrek uit Aalter (samenkomst 07.30) parking autostrade oprit Brussel
08.15	vertrek uit Brugge (samenkomst 08.00) ingang station zijde groene poort
09.00	Breskens (overzet 09.20)
10.00	DIENSTGEBOUW STORMVLOEDKERING OOSTERSCHELDE NEELTJE JANS arch. Wim QUIST
12.15	METROSTATIONS SPIJKENISSE arch. Carel WEEBER
13.00	DE UNIE . ROTTERDAM van arch. J.P. OUD ..; pick.nick of middagmaal binnenskamers
14.30	MARITIEM MUSEUM PRINS HENDRIK arch. Wim QUIST
16.00	RONDRIT OM & IN ROTTERDAM . KRALINGSE PLAS . DUBBELE PATIOWONING van OMA (of opa) . WATERDRUPPELS . BERGPOLDERFLAT . VOGEL voor het Centraal Station . KANTOORGEBOUW WILLEMSWERF / NEDLLOYD HUIS . WANDELING OUDE HAVEN . GROENENDAAL ONDER EN LANGS HET POTLOOD DOOR.

hotel EMMA
Nieuwe Binnenweg 6
3015 BA ROTTERDAM
tel 010 - 36.55.33

Beste,

Wij noteerden tot op heden voor de studiereis op I2-I3-I4 mei naar nederland, 29 inschrijvingen, waaronder de uwe.

Hierbij de nodige praktische informatie, het volledige uitgebreide bundel wordt u overhandigd op de bus.

Hierboven vindt u de vertrekuren voor de verschillende opstapplaatsen Roeselare / Aalter / Brugge .

Wij dringen er op aan kontakt te nemen met Freddy Deschacht tel. 051 / 68.96.75 indien u niet te Brugge opstapt.

Wij hopen u tijdig te mogen begroeten
op I2 mei I988 te Brugge / achterkant station .

Met de beste groeten van Freddy Deschacht,
Philip Cardinael
ian van de walle

vrijdag 13 mei 88

08.30 DE KIST VAN QUIST
ROTTERDAMSE SCHOUWBURG

09.45 NAAR HAARLEM, EN RAKELINGS LANGS
. VAN NELLE FABRIEK
. WOONWIJK VAN SPANGEN

11.15 . NEDERLANDS DANS THEATER . DEN HAAG
arch. OMA
. "stadsvernieuwende" WONINGBOUW
arch. PRO .. ..
. WONINGBOUW PAPAVERHOF
arch. J. WILS

13.00 . HAAGS GEMEENTEMUSEUM
ARCH. BERLAGE & VAN GELDER
middagmalen
tentoonstelling Piet MONDRIAAN
. ONDERWIJSMUSEUM
arch. W. QUIST
. RUIMTETHEATER
arch. W. QUIST

17.30 intrek in hotel te Haarlem
hotel LION d'OR
Kruisweg 34
2011 LR HAARLEM
tel. 23 - 32.17.50

19.15 . OPENLUCHTSCHOLEN te AMSTERDAM
arch. J.DUIKER & B.BIJVOET
. APOLLOSCHOLEN
arch. H. HERTZBERGER
. BETONDORP

zaterdag 14 mei 88

08.30 NIEUWMARKTBUURT AMSTERDAM
10.00 MUZIEKTHEATER (STOPERA)
arch. HOLZBAUER & DAM

11.30 VESTIGINGSSTADJE NAARDEN
middagmalen en kuieren

14.30 ALMERE . CENTRUM
. STADHUIS
arch. Cees DAM
. EXPERIMENTELE TIJDELIJKE WONINGEN
DE FANTASIE
. CENTRUMPASSAGE
arch. LRR

17.00 ALMERE . HAVEN
. BEJAARDENTEHUIS DE OVERLOOP
arch. H. HERTZBERGER
. POLITIEBUREAU
arch. OMA
. WONINGBOUW DE WERVEN
arch. J. VAN STIGT

'bleekneusjes') op 'sanitair-hygiënische' grondslag [51a]. De commissie-Zuid (→ 104) kantte zich tegen een parterreschool, maar stemde in met een inpandige verdiepingenschool. In de zuidwand van het blok een laag (voor de bezonning) poortgebouw. Hoofdgebouw met zeven klassen (twee per verdieping, een op de begane grond met gymnastieklokaal). L-vormige plattegrond met in de 'oksel' een trappehuis dat de centrale hal bedient; de klassen sluiten een op het zuiden gelegen 'buitenklasse' in. De puien (staal, glas) staan vrij van de betonnen kolommen. Pleidooi voor de 'immaterialisatie der constructie' en tegen de 'gemoedelijkheid'. [30, 70, 73, 104]

Die neue Schule, A. Holl, p. 207-210
Bouwbedrijf, 1930, p. 500-504
Bouwkundig weekblad, 1930
Sartoris
Moderne Bouwkunst in Nederland, nr. 13, p. 20-22, 49
Bouwen in Holland, Ir. J. B. van Loghem, 1932, p. 74
Moderne Schulen, E. Brödner, p. 44-45

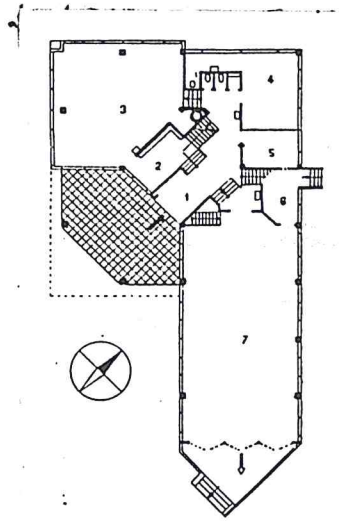
Cliostraat 36-40
J. Duiker

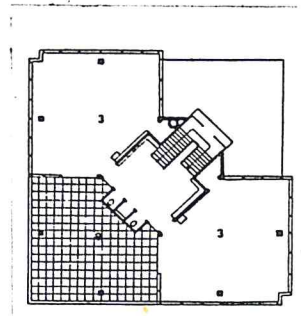

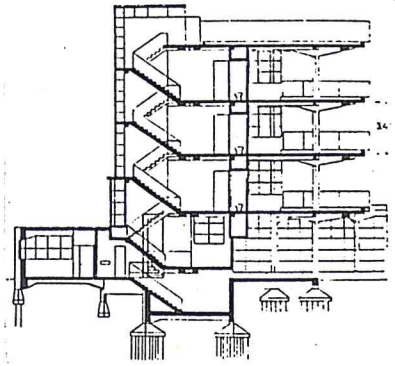
Bebouwing van het voorterrein van de openluchtschool aan de Cliostraat te Amsterdam.

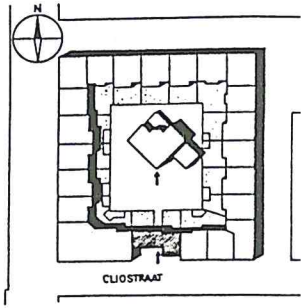
Deze bebouwing werd door het Bestuur der Vereeniging als voorwaarde gesteld bij de inwilliging van de eischen van de Commissie Zuid, dat de school op een binnenterrein zou worden geplaatst, aangezien anders geen grond beschikbaar kon worden gesteld.
Deze eisch van het schoolbestuur was gebaseerd op de noodzakelijkheid aan het Zuidfront een lagere bebouwing te maken met het oog op de zoninval.
Zoo ontstond een gebouwtje bevattende op den beganen grond een conciergewoning, waarboven een woning voor het hoofd der openluchtschool.
Voorts werd op de verdieping een handenarbeidlokaal gebouwd, met een (ter wille van de aansluiting) gelijkende hooger opgaande bebouwing, welke nu is benut voor het aanbrengen van een houtzoldertje.
De sloydklasse is electrisch verwarmd, een weliswaar dure verwarming, doch die eenige aanbeveling verdient wegens de kortstondigheid der lessen.
Bovendien warmt een dergelijke glazen ruimte onmiddellijk aan, zoodat hierin een economische factor is gelegen.
Onder dit lokaal bevindt zich een rijwielenbergplaats.
Het werk werd uitgevoerd door de Nationale Beton- en Bouwmaatschappij.

Ir. J. Duiker.

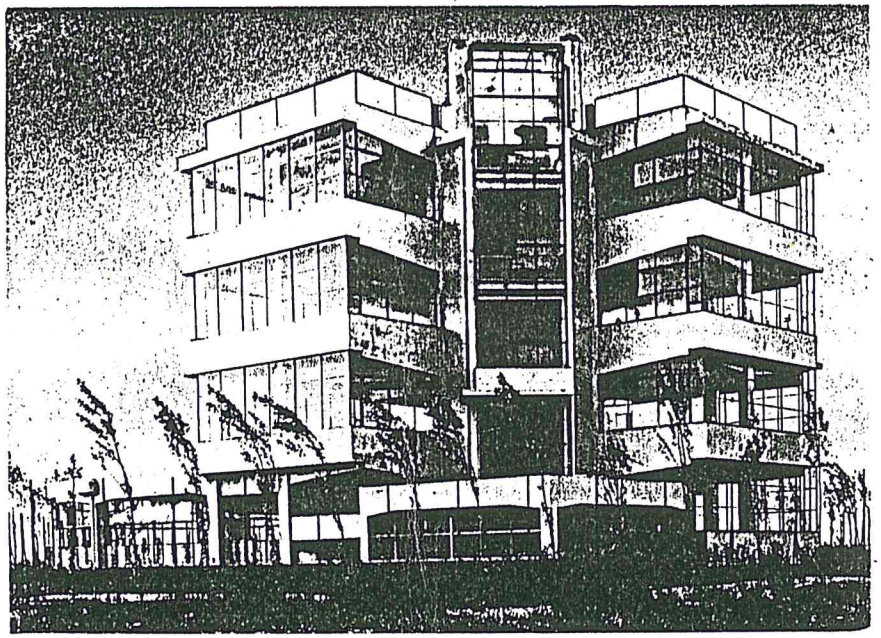

De plaatsing van de Openluchtschool voor het Gezonde Kind binnen een bouwblok werd bepaald door de Commissie-Zuid die het gebouw esthetisch niet vond passen in het grotendeels voltooide Plan-Zuid. Bovendien was de erfpacht van het binnenterrein veel lager. Het aan de rooilijn gelegen poortgebouw is transparant en laag gehouden, zodat de zoninval in het hoofdgebouw gunstig beïnvloed wordt.

MONTESSORISCHOOL EN WILLEMSPARKSCHOOL

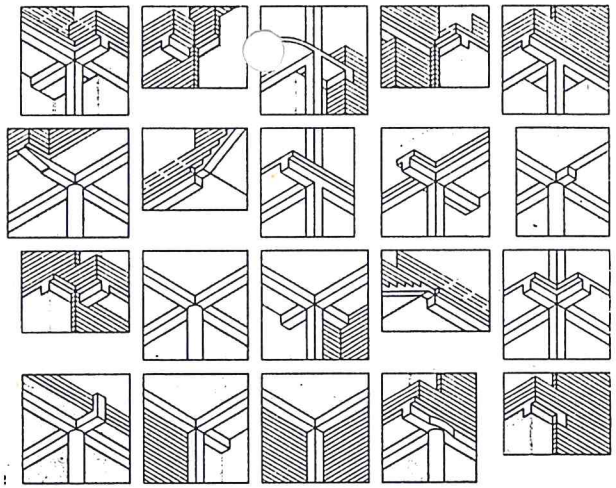
Deze beide scholen kwamen voort uit hetzelfde ruimteprogramma, dat door de overheid werd toegewezen. Ontwikkeld vanuit een gemeenschappelijke bouworde als tweeling, als het ware als één gebouw, vertonen ze grote overeenkomsten. Als gevolg van hun afwijkende situering en de daardoor anders georiënteerde erkerramen van de lokalen, maar ook door afwijkende inzichten van beide scholengemeenschappen, zijn er echter ook grote verschillen tussen de beide bouwblokken. Deze zijn echter steeds met dezelfde bouwkundige middelen opgelost, zodat er een grote coherentie in constructie en vorm bestaat tussen de elementen, waaruit beide eenheden zijn opgebouwd. Er is hier niet alleen sprake van een gemeenschappelijk vocabulaire, maar, zoals elke afzonderlijke oplossing als het ware een vervoeging is van een gemeenschappelijke stam, ook van één grammatica.

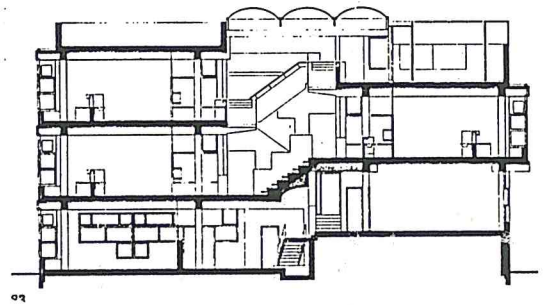
Het structuurprincipe kan in twintig knooppunten worden samengevat, die zich laten classificeren, afhankelijk van wat men eruit wil lezen, als bijv. binnen – buiten; skelet of consequentie van invulling met metselwerk, kozijnen, staalwerken; overstek, normaal of vergroot; balkkruising of T-aansluiting. Tussen alle elementen bestaat een soort familieverwantschap, wat tot gevolg heeft, dat bij het ontwerp van elk punt steeds de consequenties voor alle andere punten werden betrokken en deze dus zo werden teruggekoppeld naar elk der afzonderlijke oplossingen.

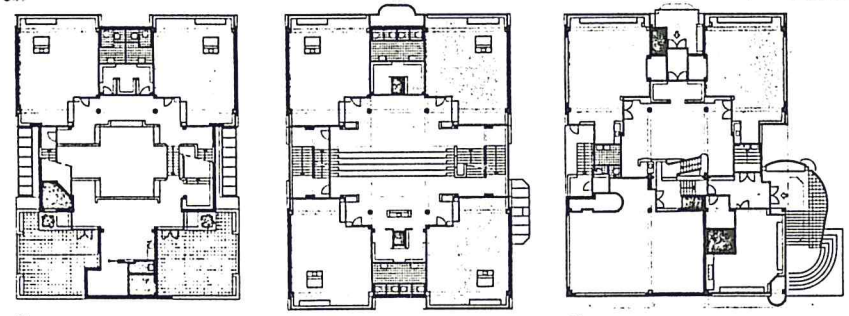
Herman Hertzberger

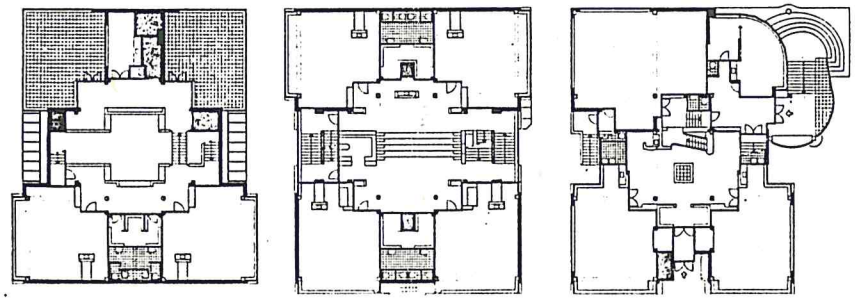
Namen en getallen

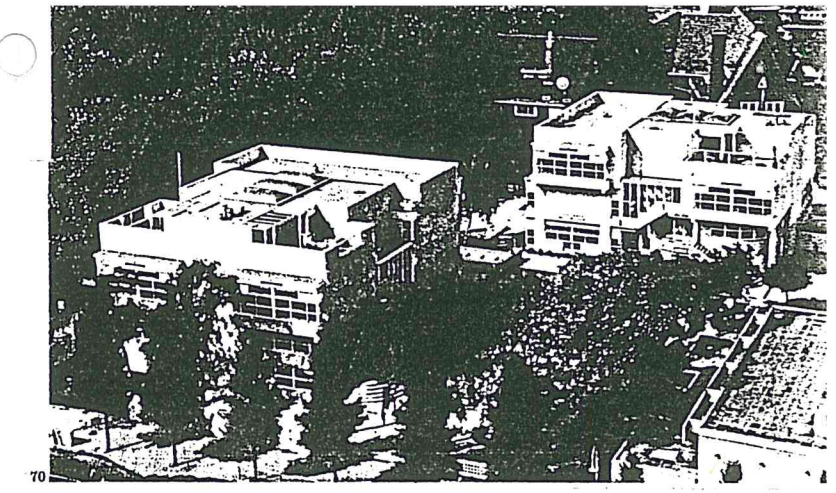
Bouwteam: Arch. bur. Herman Hertzberger, Amsterdam (architect); HBM, Amsterdam (hoofdaannemer); D3BN, Amsterdam (constructeur): St. kleuter- en basis montessori onderwijs. Schoolvereniging 'Willemspark' en Gemeente, Amsterdam (opdrachtgevers) □ Adviseur: TNO-Delft (isolatie verkeerslawaai) □ Beeldend kunstenaar: Gerard Höweler □ Ontwerp 1980–1981, bouw 1982–1983 □ Bruto vloeropp. 1.224 m^2 per school, bruto inh. 4.426 m^3 per school □ Bouwsom, incl. install., speelplaats en akoestische voorzieningen, excl. inr., hon. en BTW ƒ 2.043.739,–.

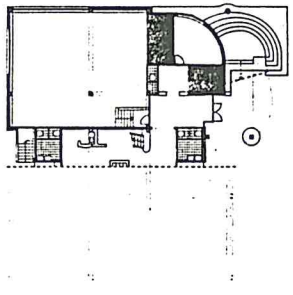

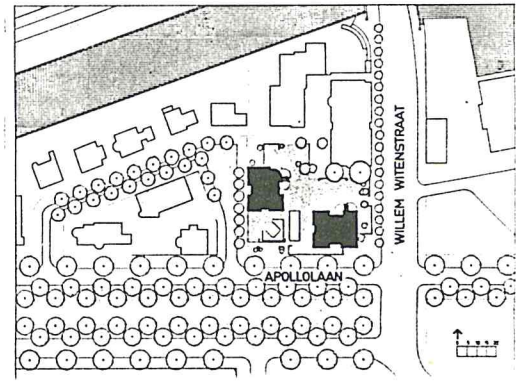

70 HERMAN HERTZBERGER
79-90, Apollo Schools.

83, section through Montessori school.
84-86, plans of Montessori school.
84, upper levels: topmost is staffrooms and terraces, with library over stairwell.
85, middle levels: classrooms around central well.
86, lower levels: bottom level is infant school.
87-90, plans of Willems Park School. Basically similar to the Montessori school, there are many differences in detail, such as the placing of the projecting windows in the classrooms and of the kitchens within them, and the treatment of the corner by the entrance stair. In this school the staffroom is against the curved wall at the entrances.

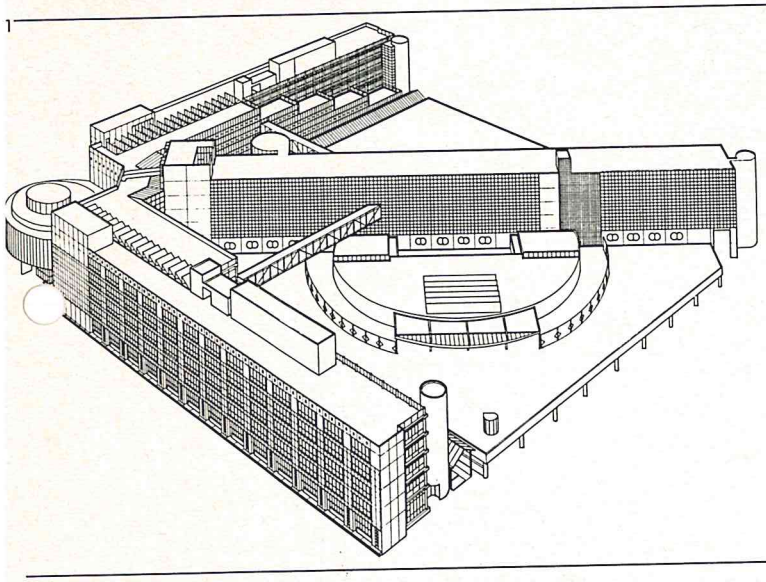

Stadhuis te Almere-Stad

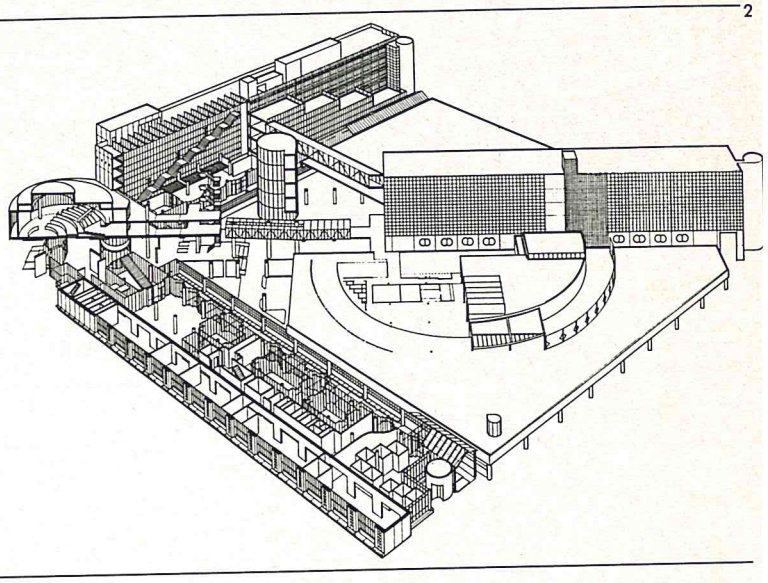
architectenbureau Cees Dam te Amsterdam
ontwerp Cees Dam

Architectuur
documentatie

1

2

Opdracht Augustus 1979 ontving het bureau opdracht van de toenmalige landdrost van de Zuidelijke IJsselmeerpolders voor het maken van een zgn. structuurplan voor het nieuwe stadhuis in Almere. In samenwerking met de stedebouwkundige dienst van de Rijksdienst IJsselmeerpolders werden diverse varianten in de stedebouwkundige plannen bestudeerd, waarna de situering werd vastgesteld op een vierkant terrein van ca. 145 × 145 m. Ook werden voor de omliggende bebouwing de randvoorwaarden vastgesteld.

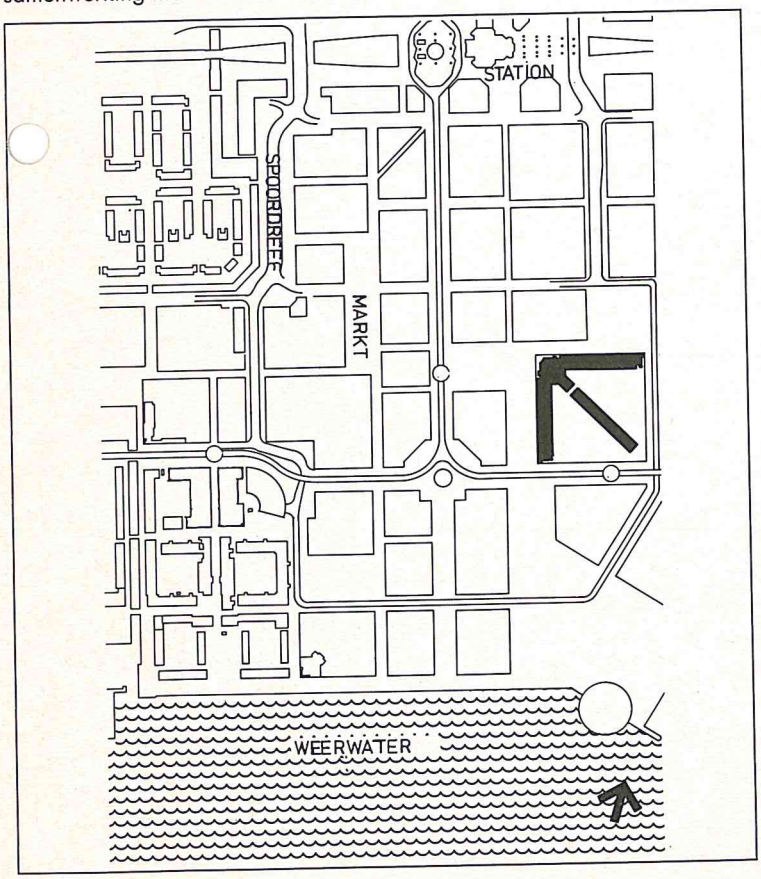
Deze gegevens lagen ten grondslag aan een structuurplan dat maart 1981 door de Adviesraad werd goedgekeurd. Vervolgens werd door B & W opdracht gegeven voor het maken van een voorlopig ontwerp en een definitief ontwerp. Reeds bij het maken van het structuurplan werd uitgegaan van een realisatie in twee bouwfasen, waarmee in de plannen vanaf het begin rekening is gehouden.

Na goedkeuring door de Adviesraad van het voorlopig ontwerp in juni 1982 werd verder gewerkt aan het definitieve ontwerp, dat in verband met een snelle voorbereidingsfase in nauw overleg met de Gemeentelijke Projectgroep onmiddellijk werd omgesmeed tot een besteksgereed plan voor bouwfase I, d.w.z. de haaks op elkaar staande kantoorvleugels met de raadzaal, twee bouwlagen van de diagonaalvleugel en de overdekking van één van de twee parkeerterreinen. De aanbesteding vond plaats in december 1983.

Situatie Situering en vorm van het gebouw zijn nauw aan elkaar verwant; het stedebouwkundige patroon was immers het enige aanknopingspunt door het ontbreken van een bebouwde omgeving. De vorm van het gebouw is gebaseerd op het geplande stratenpatroon van Almere-Stad dat als een grid (raster) over de voormalige zeebodem is uitgespreid. Op de plek van het stadhuis werd dit grid ca. 45 graden gedraaid, zodat het stadhuis op het raakvlak kwam te liggen, wat in het ontwerp tot uiting kwam door de diagonaalvleugel.

Inmiddels is de stedebouwkundige opzet iets gewijzigd, waardoor de verdraaiing van grids niet meer doorgaat. De in de toekomst als fase II te bouwen verdiepingen op de diagonaal zullen in de nieuwe situatie een markant punt opleveren in de skyline van de stad, omdat zij een afwijkende richting t.o.v. het grid aangeven en als zodanig een moderne vervanging zullen zijn van de veelal op raadhuizen gebouwde torentjes, die ook als een markering functioneerden. (Tevens tot bouwfase II behoren het tweede parkeerdak, de vergadertoren en de verbindingsbruggen van de bouwdelen onderling.)

3

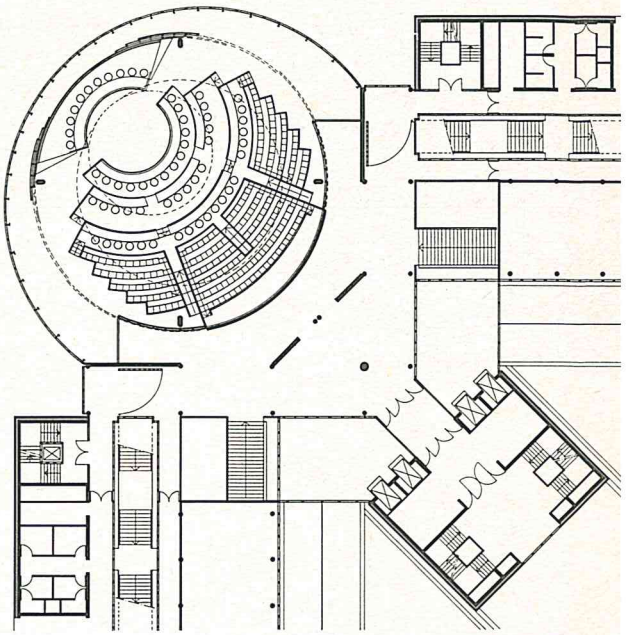
1 *Perspectief*

2 *Opengewerkt perspectief*

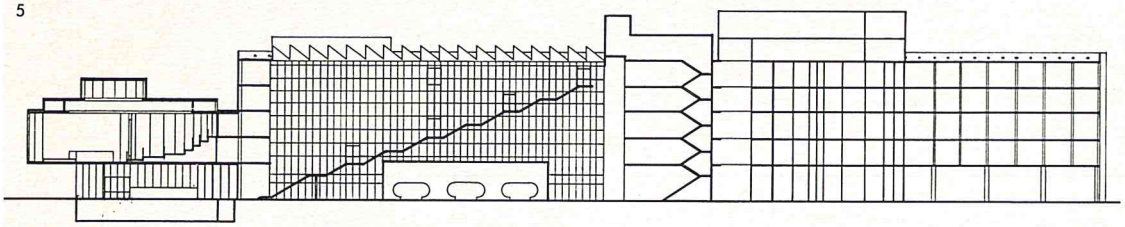
3 *Situatie 1:10.000*

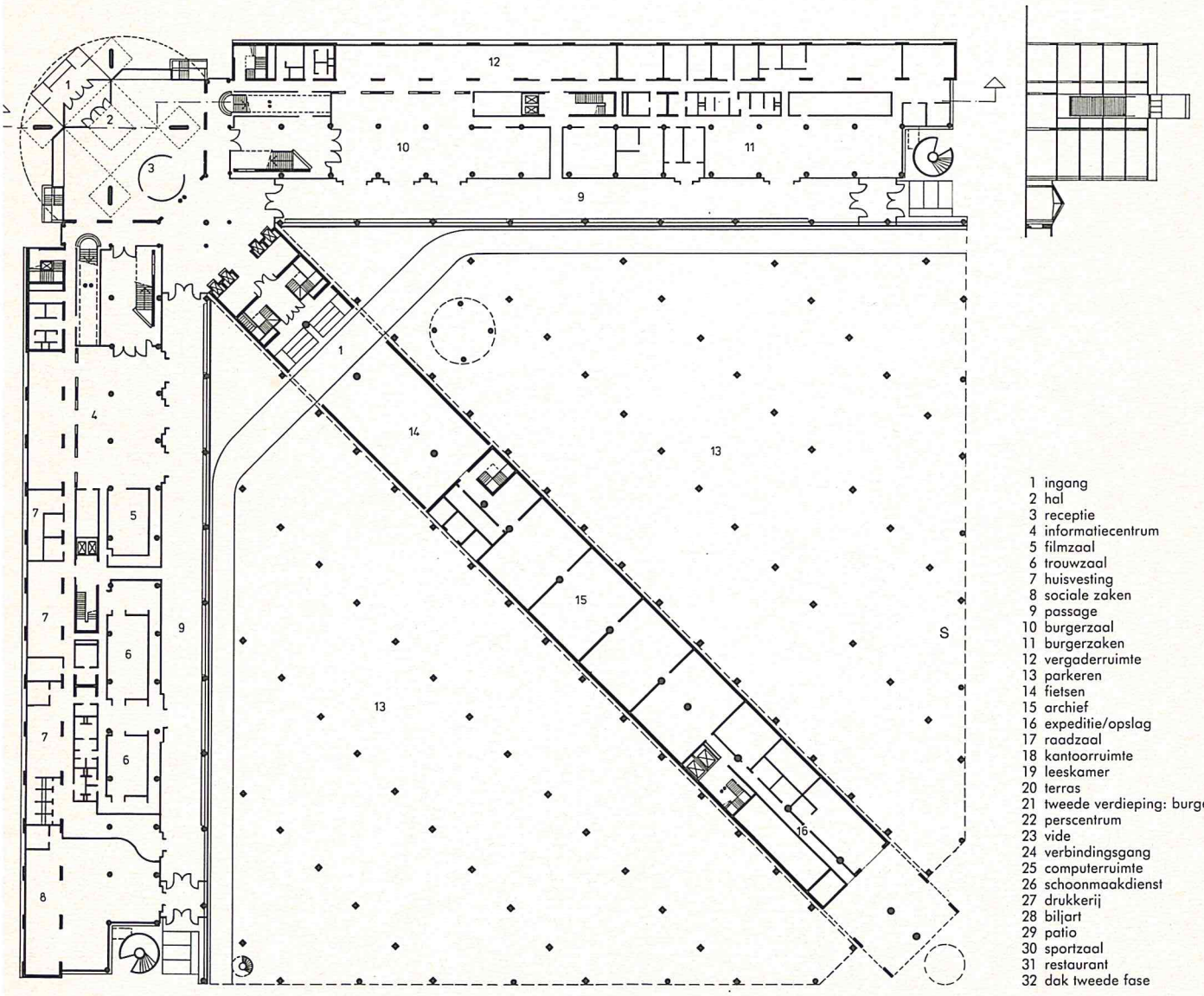
4

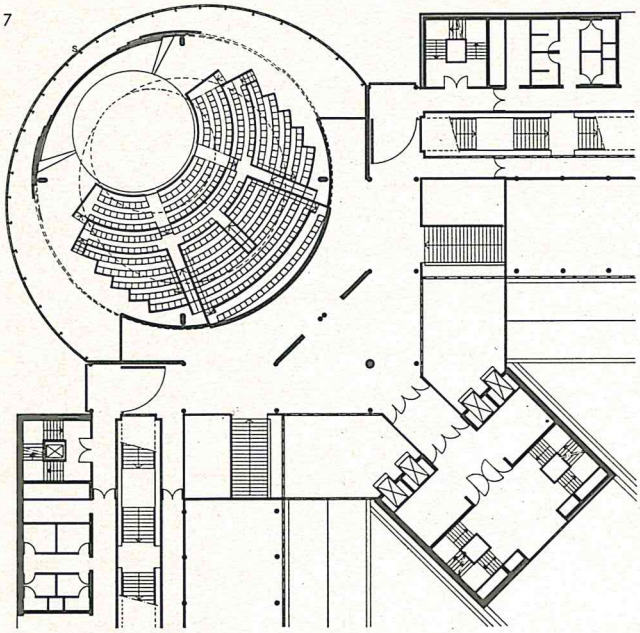
5

1 ingang
2 hal
3 receptie
4 informatiecentrum
5 filmzaal
6 trouwzaal
7 huisvesting
8 sociale zaken
9 passage
10 burgerzaal
11 burgerzaken
12 vergaderruimte
13 parkeren
14 fietsen
15 archief
16 expeditie/opslag
17 raadzaal
18 kantoorruimte
19 leeskamer
20 terras
21 tweede verdieping: burgemeesterskamer
22 perscentrum
23 vide
24 verbindingsgang
25 computerruimte
26 schoonmaakdienst
27 drukkerij
28 biljart
29 patio
30 sportzaal
31 restaurant
32 dak tweede fase

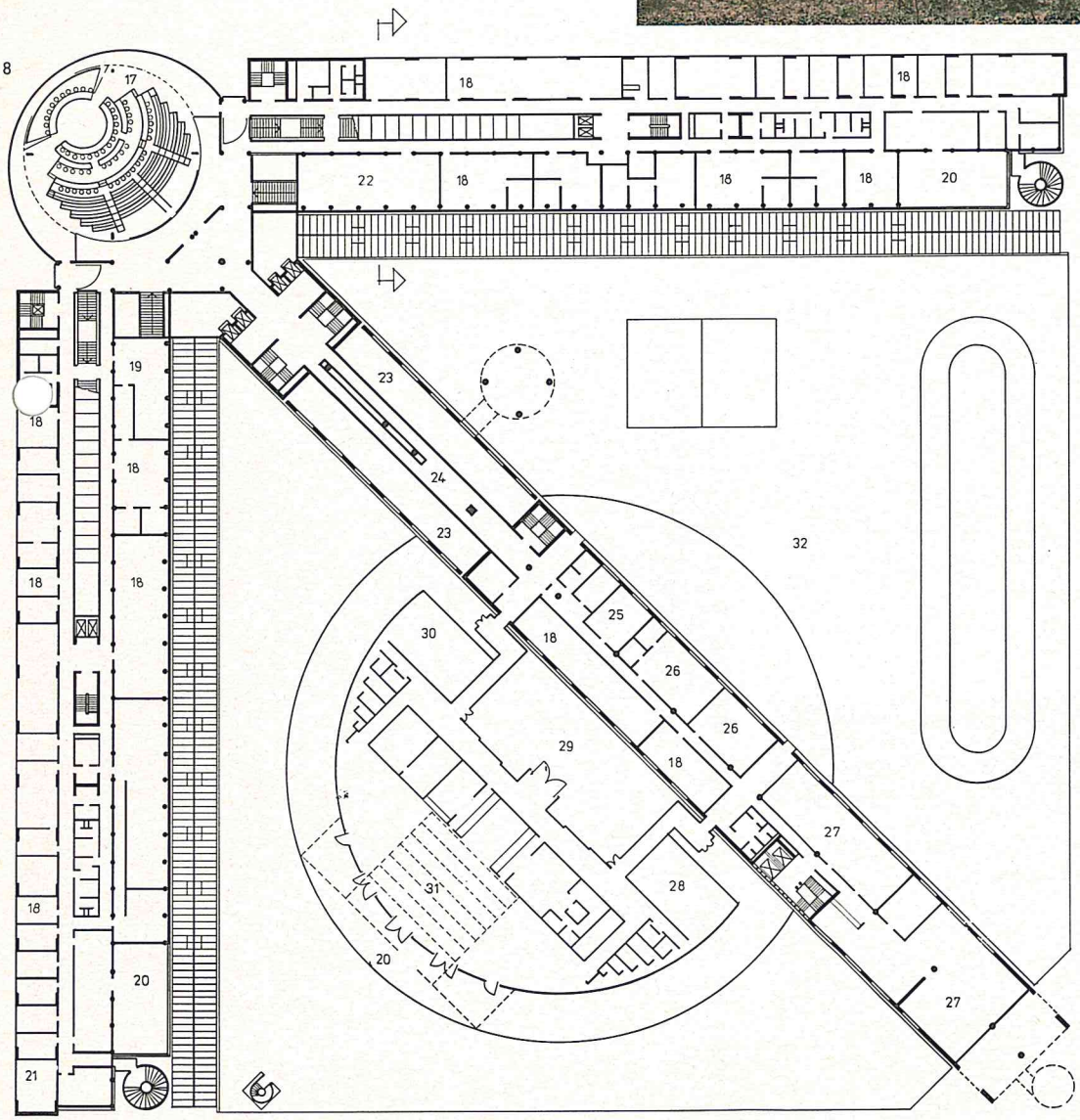
7

9

8

Ontwerp De raadzaal en de centrale ingangshal zijn gelegen aan het centrale stadsplein, terwijl deze zijde van het gebouw een duidelijke relatie aangaat met de stedelijke bebouwing in het centrum. De zijde van de parkeerterreinen daarentegen gaat de relatie aan met de open ruimte, d.w.z. een parkachtige omgeving, met op enige afstand het water van de centrale plas, het Weerwater. Langs het stadhuis loopt vanaf het centrale plein een groene promenade naar deze plas. Voor het autoverkeer is het stadhuis nagenoeg uitsluitend toegankelijk aan deze zijde.
Zowel in het ontwerp, de situering van de diverse functies binnen het gebouw, als in het materiaalgebruik zijn deze aanleidingen en gegevens terug te vinden. In de twee haaks op elkaar staande kantoorvleugels van elk vijf bouwlagen zijn op de beganegrond de specifieke publieksfuncties ondergebracht. Deze zijn zowel via de centrale ingangshal bereikbaar,

4 *Uit het oosten: de middenvleugel in de eerste fase opgetrokken tot en met de eerste verdieping*

5 *Beganegrond en doorsneden 1:1000*

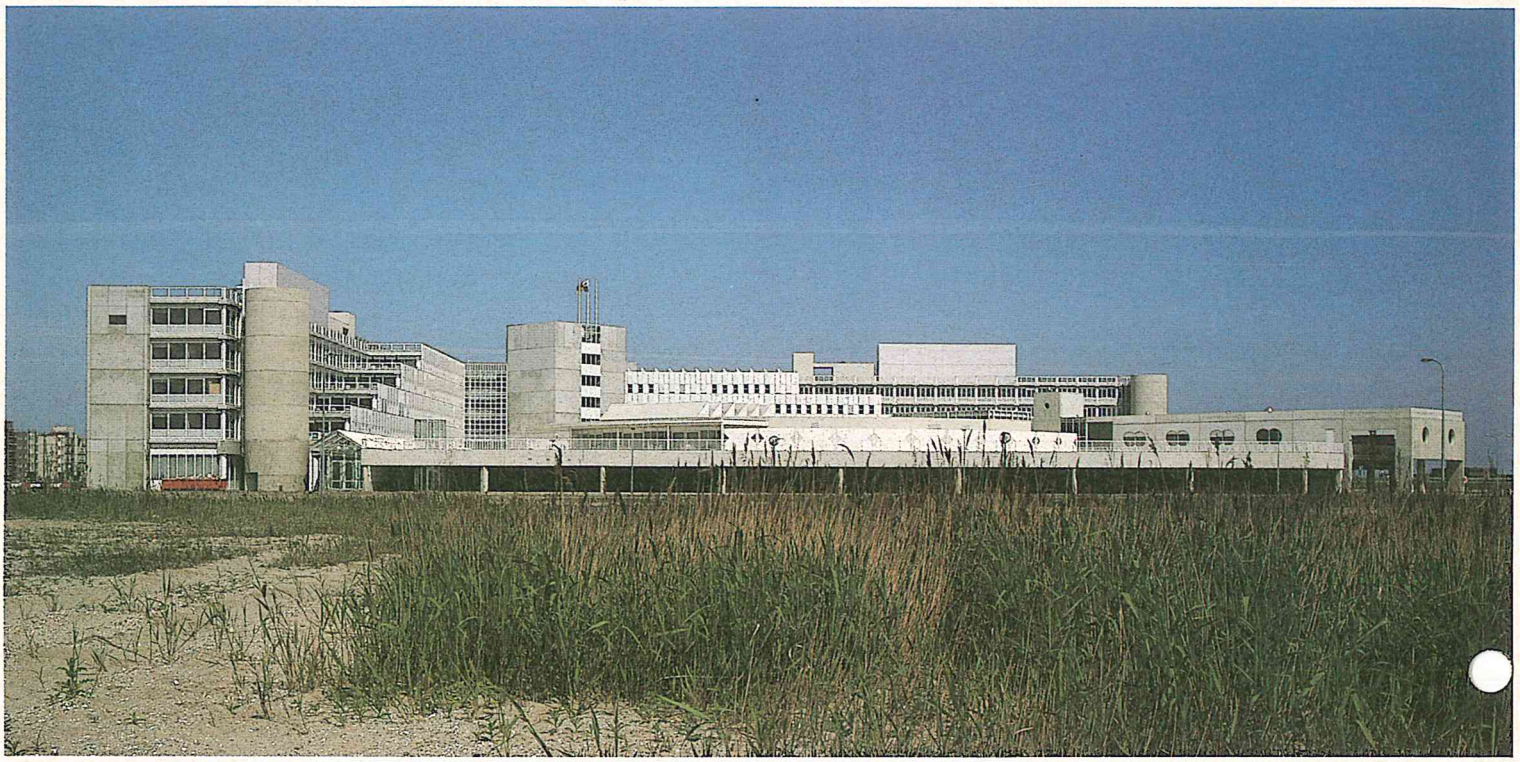
6 *Detail plattegrond eerste verdieping 1:600; vergaderopstelling*

7 *Detail plattegrond eerste verdieping; muziekopstelling*

8 *Eerste verdieping 1:1000*

9 *Uit het oosten; trapsgewijze opbouw van kantoorvleugels en overglaasde passage*

10

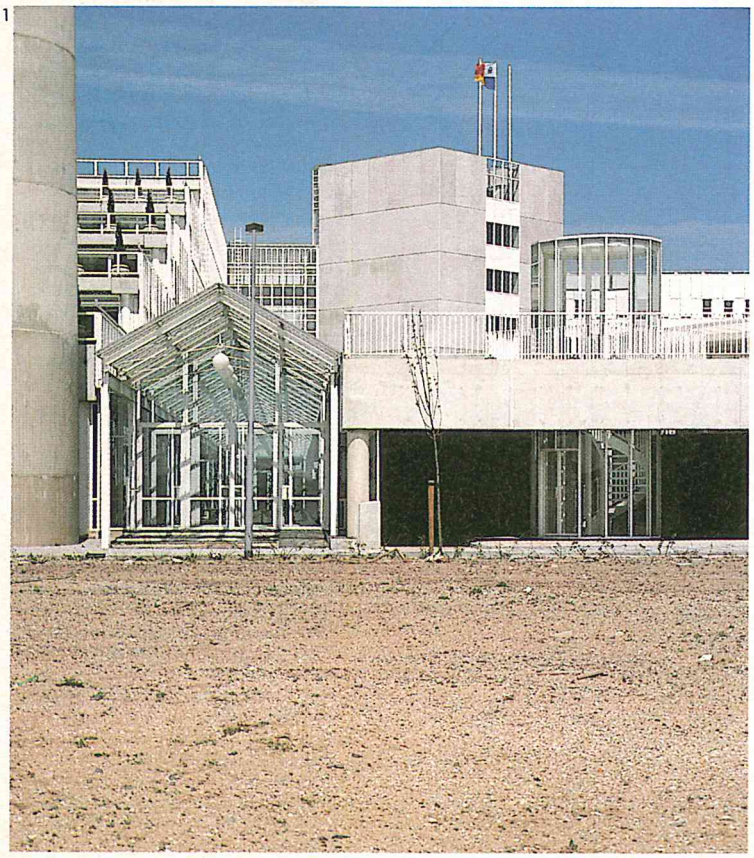
als via de glazen passages die tussen deze gebouwdelen en de parkeervoorzieningen liggen. De centrale hal op haar beurt is eveneens direct vanaf deze parkeerruimte bereikbaar. Op de verdiepingen van deze vleugels zijn de diverse kantoorfuncties ondergebracht, bestemd voor ca. 650 medewerkers, waarbij twee soorten kantoortypen worden onderscheiden: aan de stadskant de kleinere kantoorruimten met een diepte van 2,50 m en aan de tegenoverliggende zijde grote kantoorruimten met een diepte van 7,20 m, die bestemd zijn voor de grotere afdelingen als tekenkamers. Aan deze zijde trapt het gebouw af, waardoor buitenterrassen ontstaan die voor ieder toegankelijk zijn. Ook resulteert dit in een per verdieping verschillende lichtinval in het gebouw, zodat een betere oriëntering binnen het gebouw mogelijk wordt.

Boven de hal ligt de raadzaal met uitzicht op het stadsplein en dus ook 's avonds, wanneer de raadsvergaderingen plaatsvinden, duidelijk zichtbaar vanaf dit plein. In deze zaal wordt 'en ronde' vergaderd binnen een amfitheatersgewijs aangebrachte tribune voor ambtenaren, pers en publiek. Het publiek kan vanaf de tweede verdieping deze tribune betreden. Tevens is deze zaal ontworpen voor het houden van muziekuitvoeringen, waarbij de zaal enige transformaties dient te ondergaan. De tafels van B&W en de raadsleden worden onder de tribune opgeslagen en verwisseld voor de koppelbare stoelen voor het pu-

10 *Het silhouet uit het zuiden, met de parkeergarage*

11,12 *Zuidelijke passage*

11

13 *Uit het noordwesten; raadzaal tussen kantoorvleugels aan plein*

14 *Detail van met marmer beklede kantoorvleugel*

15 *Ingangshal met balie*

16 *Van de toegangshal gezien richting passage burgerzaal en burgerzaken*

17 *Passage trouwzalen, sociale en huisvestingszaken*

14

bliek. De onderste ring van het amfitheater wordt onder de daarboven liggende geschoven om een grotere ruimte voor de uitvoerenden vrij te maken. Tenslotte worden de grote glazen schuifwanden, die de raadzaal scheiden van de omloop en de foyers opengeschoven, waardoor het zaalvolume ca. 50 pct. vergroot wordt. Op deze wijze ontstaat een zaal voor ca. 350 toeschouwers die op haar beurt weer een open relatie kan aangaan met de burgerzaal en de inforuimte op de beganegrond. Door het openen van de 4,50 m hoge deuren op de beganegrond ontstaat via de monumentale trappen naar de raadzaal, een visueel doorlopende ruimte, die de mogelijkheid biedt om in het stadhuis grote evenementen te organiseren.
In de diagonaalvleugel zijn op de beganegrond o.a. statische archieven, de BZB-ruimten, de afvalver-

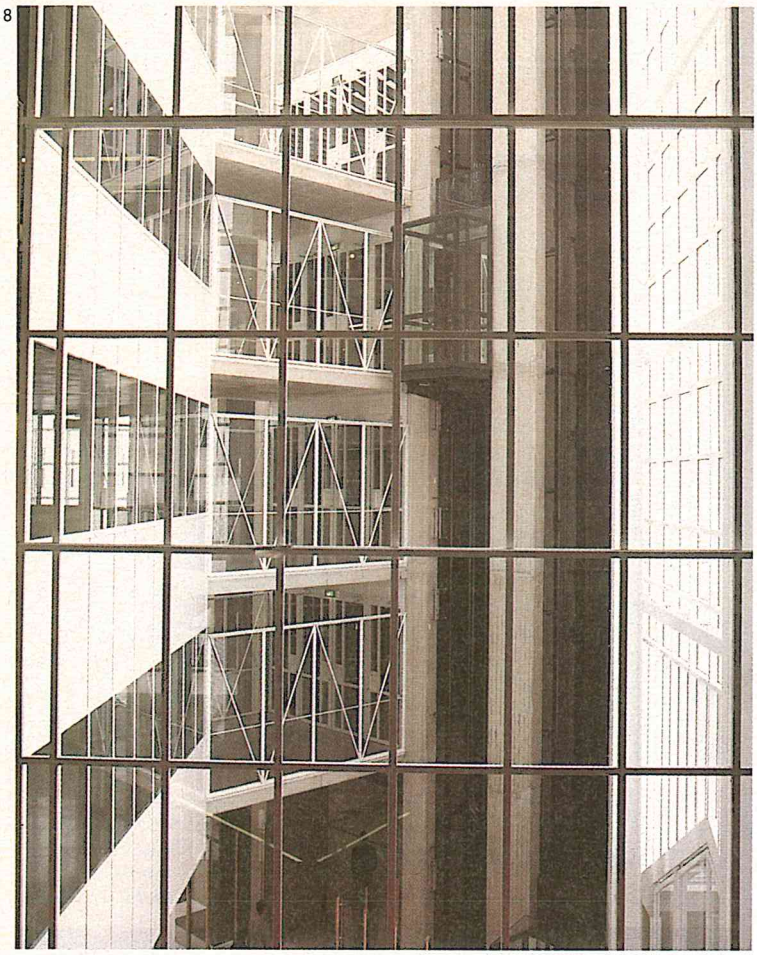

15

17

18

werking en een laad- en losplaats ondergebracht. Op de eerste verdieping van dit bouwdeel worden de ondersteunende diensten gehuisvest, zoals drukkerij, doka, maquettebouw, computerruimte en de telefooncentrale. Via dit bouwdeel wordt toegang gegeven aan het personeelsrestaurant, dat gebouwd is op het parkeerdak en uitzicht heeft op het Weerwater. Naast de diverse dienstruimten voor de bereiding zijn hier twee recreatiezalen en een café geprojecteerd.
De eerder besproken twee kanten van het gebouw komen ook tot uiting in de materiaaltoepassing. De stadszijde is geheel in steenachtig materiaal opgetrokken. Gewapend betonnen gevelelementen met daarop aangebracht een bekleding van rijkelijk geaderd marmer over de eerste tot en met de derde verdieping. Hierdoor ontstaat de klassieke gevelindeling van basement, tussenverdiepingen en de bovenverdieping.
Naarmate het gebouw veroudert zal het contrast tussen natuursteen en beton toenemen. De ramen zijn uitgespaard in deze gevelwanden en zijn geconstrueerd van witgemoffelde aluminium profielen en panelen.
De andere zijde daarentegen is glasachtig en deels als vliesgevel, deels als gevelpui-invulling van het betonskelet uitgevoerd. De kozijnmaterialen zijn eveneens van witgemoffeld aluminium. Daar waar deze gevel aftrapt, komt in de terugliggende gevel de constructie van het gebouw in het zicht.
De passages zijn overgangsgebieden en daarom transparant gemaakt door middel van staalconstructies met glazen daken. Ook de raadzaal is van glas en staal opgetrokken om de openheid van het bestuur naar de bevolking te karakteriseren.
In het interieur van het gebouw blijven de betonconstructies vaak in het zicht en zijn dan ook zorgvuldig gedetailleerd. De schei-

18 *Vide met lift*

19 *Trappenhuis in kantoorvleugels*

20 *Trap van informatiecentrum richting raadzaal*

21 *Blauwe trap in midden kantoorvleugel achter trouwzalen*

20

24

dingswanden zijn veelal gemetseld en gestukadoord, zodat ook in de interieurafwerking een contrast ontstaat tussen het gladde witte stucwerk en van oppervlak nogal ruige beton. Dit contrast wordt nog versterkt door de toepassing van o.a. plafonds met chroomkleurige ophangprofielen, glanzend gelakte staalplaatplafonds, glanzend wit getegelde wanden van de toiletblokken en ingelegd goudmozaïek in de betonkolommen. De kleuren van de materialen zijn overwegend wit, grijs en zwartgroen, waarbij plaatselijk kleuraccenten zijn aangebracht. Sommige betonwanden op de beganegrond zijn in opvallende kleuren geschilderd. Vloerbedekkingen van de hoofdtrappen zijn signaalrood of helblauw uitgevoerd. De betimmeringen in de representatieve ruimten zijn uitgevoerd in palissanderhout.

Constructie De draagstructuur van het gebouw is in hoofdzaak uitgevoerd in gewapend beton. De kantoorvleugels hebben balkloze vloeren, ondersteund door betonschijven en ronde kolommen met kolomkoppen. Door de overgang naar een grotere vloeroverspanning op de beganegrond zijn in de eerste verdiepingsvloer betonbalken opgenomen. De vloer van de raadzaal is van gewapend beton en rust op vier zware betonschijven. Het geheel bestaat uit een stalen vakwerkconstructie, die eveneens slechts op vier kolommen rust. Het parkeerdak is samengesteld uit gewapend-betonkolommen en balken waarover voorgespannen gewapend-beton-

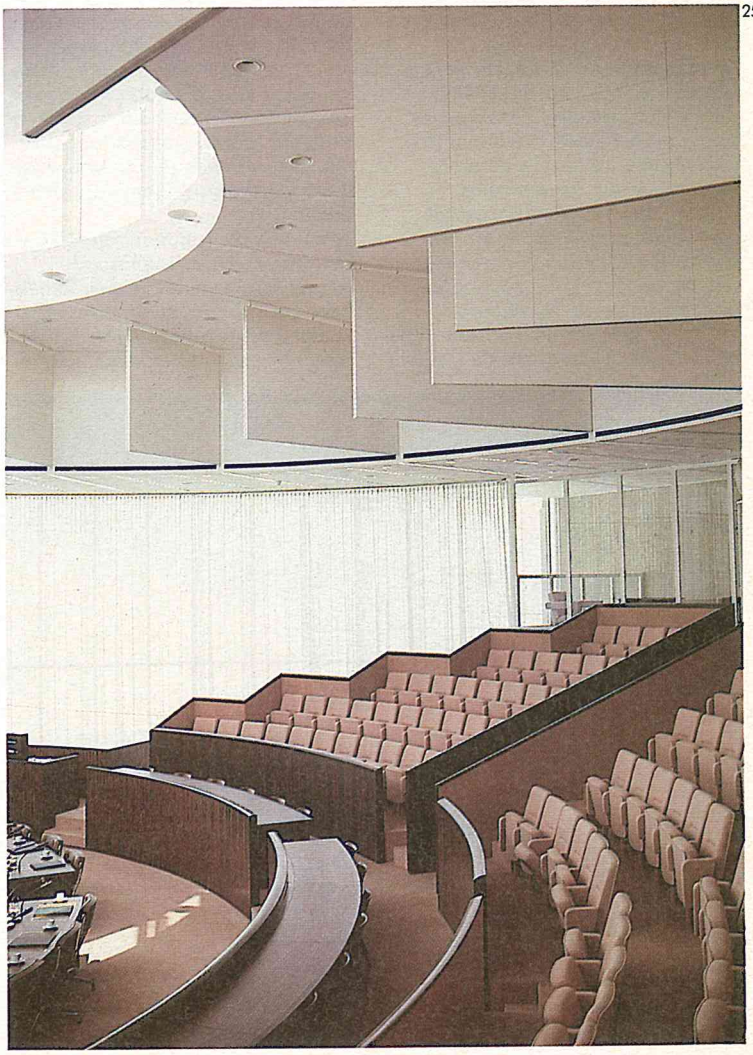
22 *Antichambre bij raadzaal*

23 *Ommegang van raadzaal*

24 *Plafond raadzaal*

25 *Raadzaal*

25

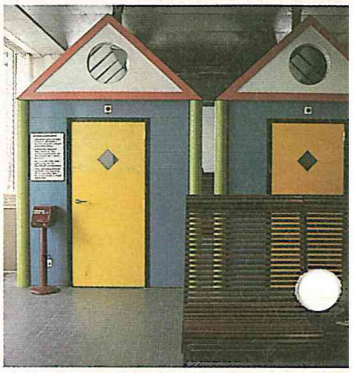
26

26 *Burgerzaal beganegrond*

27 *Trouwzaal beganegrond*

28 *Ontvangstruimte huisvestingszaken beganegrond*

liggers zijn gemonteerd met een overspanning van ruim 16 m. De constructie van het personeelsrestaurant is op dit dak afgestemd, deels direct op de onderliggende draagconstructie, deels op een druk- c.q. drukverdeellaag van gewapend beton. Deze constructie bestaat uit een staalskelet met een invulling van metselwerk.

Installaties De warmtevoorziening van het gebouw wordt geregeld door een installatie, die is aangesloten op het stadsverwarmingsnet van Almere. Tevens wordt in de kantoorruimten geventileerd, waarbij de ventilatielucht wordt gerecirculeerd. Diverse ruimten zijn tevens voorzien van koeling, o.a. de raadzaal, de trouwzalen, de filmzaal en de burgerzaal. Voor de overige ruimten is de mogelijkheid aanwezig om de installatie uit te breiden met zgn. topkoeling.

De diverse bouwdelen zijn voorzien van de benodigde liften: bij de centrale ingang zijn twee (en na bouwfase II vier) panoramaliften gesitueerd, die in gebouwhoge vides op en neer gaan. De haaks op elkaar staande kantoorvleugels hebben halverwege ieder twee liften, terwijl t.b.v. het bestuur in één van deze vleugels nabij de raadzaal nog een aparte lift is geïnstalleerd. De diagonaalvleugel is voorzien van één (en na bouwfase II twee) transportlift(en) van ruime afmetingen.

Akoestiek De raadzaal dient t.b.v. de muziekuitvoeringen goede akoestische eigenschappen te hebben. Voor de raadsvergaderingen is een discussie-installatie gemonteerd. In een later stadium zal met de adviseur voor de akoestiek bekeken worden, welke voorzieningen noodzakelijk zijn om akoestisch tot een optimaal resultaat te komen. In het bouwbudget is hiervoor een bedrag gereserveerd.

Energiegebruik Reeds in het ontwerp van het stadhuis speelde het zuinig gebruik van energie een belangrijke rol. Het gebouw is ontworpen met een I_t-waarde van 16, vergelijkbaar met de eisen die in bijv. Zweden standaard zijn. In het gebouw komen zones voor die als overgangsgebied gedacht zijn; deze zijn onverwarmd. Voorbeelden hiervan zijn de passages, de vides van de lange doorgaande trappen en de centrale hal. Met name de passages en de ingangshal fungeren als dubbele gevel en hebben daarom een energiebesparende werking. Tevens zijn de diverse installaties gekoppeld aan een computergestuurde optimaliseringsinstallatie. Elektrotechnisch zijn eveneens een aantal besparende maatregelen getroffen. De kantoorverlichting wordt met de hand geschakeld. Deze schakeling wordt echter op twee manieren over-ruled; namelijk een handbediende centrale schakeling en een schakeling die bediend wordt door lichtintensiteitsdetectors, terwijl het geheel op zijn beurt weer gekoppeld is aan de werktijden.

Inrichting Op dit moment wordt de inrichting gerealiseerd. Ook de inrichting van de representatieve ruimten behoort bij de ontwerpopdracht van de architect, terwijl de overige inrichting in samenwerking met de vertegenwoordigers van de gemeente is voorbereid.

Kunsttoepassing Speciaal onderdeel van de inrichting vormt de zgn. 1 pct.-regeling. Op voorstel van de architect is door het College van B & W besloten, om een commissie te installeren, waarin de architect zitting heeft, om tot de aanschaf van een gemeentelijke basiscollectie te komen, die gedurende de komende jaren in het nieuwe stadhuis kan worden geëxposeerd. Rondom het restaurant is een buitenruimte ontworpen voor het exposeren van beeldhouwwerken; daarnaast lenen de ruimten rondom de hal zich uitstekend voor het exposeren van kunstwerken.

27

Namen en getallen

Projectleider: Rob Eygenbrood
Adviseurs: Aronsohn Raadgevende Ingenieurs BV, Rotterdam (constructie); Ingenieursbureau Kouwenhoven Linssen BV, Amsterdam (installaties); Prof. ir. P.A. de Lange, Eindhoven i.s.m. Technisch Physische Dienst TNO-TH, Delft (akoestiek)
Opdrachtgever: Gemeente Almere
Hoofdaannemer: Wilma Bouw BV, Weert
Binnenhuisarchitect: Architectenbureau Cees Dam, Amsterdam
Data: opdracht 1979, ontwerp 1980, bouw 1984–1986
Maten: opp. bouwterr. 20.000 m^2, bebouwde opp. 20.000 m^2, bruto vloeropp. 31.700 m^2 (excl. parkeergarage), bruto inhoud 113.000 m^3 (excl. parkeergarage en passages)
Kosten: totale stichtingskosten *f* 74.500.000,–; bouwsom *f* 59.500.000,–, incl. installaties (*f* 10.150.000,–) honoraria en BTW, excl. inrichting

foto's Arie J. Landman